

**UCHWAŁA NR LIV.428.2023
RADY MIEJSKIEJ W ZABŁUDOWIE**

z dnia 30 listopada 2023 r.

w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny w Gminie Zabłudów na lata 2024 – 2026

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 08 marca 1990r.o samorządzie gminnym (Dz. U z 2023 r. poz. 40 z póź. zm), art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U z 2023 r. poz. 1426 z późn. zmianami), Rada Miejska w Zabłudowie uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Wspierania Rodziny w Gminie Zabłudów na lata 2024 – 2026 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Zabłudowa.

§ 3. Uchwała podlega ogłoszeniu w dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego i wchodzi w życie 14 dni od dnia ogłoszenia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2024.

Przewodnicząca Rady

Antonina Kuna

Załącznik do uchwały Nr LIV.428.2023

Rady Miejskiej w Zabłudowie

z dnia 30 listopada 2023 r.

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE ZABŁUDÓW NA LATA 2024-2026 DIAGNOZA SPOŁECZNA

Rodzina jest najmniejszą, a zarazem najważniejszą i niezastąpioną częścią życia społecznego, a przede wszystkim środowiskiem, w którym powinien odbywać się naturalny proces kształtowania osobowości jej członków, a szczególnie dzieci. Ma ona zasadniczy wpływ na kształtowanie tożsamości i postaw człowieka oraz na jego funkcjonowanie w rolach społecznych.

Oddziałując na osobowość dziecka przekazuje mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowuje jego aktywność i postępowania na całe życie. Prawidłowe relacje w rodzinie chronią przed powstaniem problemów społecznych, zwłaszcza przed uzależnieniami, przemocą, niedostosowaniem społecznym. Dlatego też, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane są do wspierania rodziny i do podjęcia na jej rzecz określonych działań.

Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Choroba alkoholowa, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa, czy długotrwałego bezrobocia. Dlatego rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników przychodni, medycznych, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz podejmowania działań na rzecz rodziny w oparciu o sprecyzowany plan działania. Praca z rodziną przedstawicieli służb społecznych powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością własną rodziny. Ponadto, praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadre, kompetentną i obiektywną oraz podejmowana możliwie jak najwcześniej.

Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloprotymowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo - wychowawczej, należy ją wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie. Stąd założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej przeżywiającej trudności poprzez działania ukierunkowane na wzmocnienie rodziny w wypełnianiu jej podstawowych funkcji.

DIAGNOZA SPOŁECZNA

W systemie pomocy społecznej przez rodzinę rozumie się osoby spokrewnione i niespokrewnione, pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i wspólnie prowadzące gospodarstwo domowe.

W 2023 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zabłudowie objął szeroko rozumianym wsparciem rodziny, Ze świadczeń pomocy społecznej (do 31.10.2023 roku) w ramach zadań własnych i zleconych, bez względu na ich rodzaj, formę i źródła finansowania łącznie skorzystało **310** rodzin liczących **640** osób w rodzinach.

Powody trudnej sytuacji życiowej osób korzystających z pomocy społecznej w 2023 roku przedstawia poniższa tabela:

Powody trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	70	128
Bezdomność	3	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa - w tym wielodzietność	18 10	91 60
Bezrobocie	33	54
Niepełnosprawność	65	112

Długotrwała lub ciężka choroba	86	134
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego ogółem	6	24
Przemoc w rodzinie	4	12
Alkoholizm	9	12
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	3	3
Zdarzenia losowe	3	7

Wśród przyczyn korzystania z pomocy społecznej, które powodują utrwalenie tej sytuacji i uzależnienie od świadczeń Ośrodka wymienić należy bezrobocie, ubóstwo rozumiane jako całkowity brak własnych dochodów bądź posiadanie dochodów niewystarczających do zaspokojenia podstawowych potrzeb, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, uzależnienia, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność.

Brak stałych dochodów lub niskie dochody miały wpływ w głównej mierze na liczbę rodzin zgłaszających się o wsparcie do Ośrodka Pomocy Społecznej. Dzieje się tak głównie w przypadku osób otrzymujących wynagrodzenie na poziomie najniższej płacy krajowej. Często zdarza się, a zwłaszcza w przypadku rodzin wielodzietnych, że rodzice pracują, ale ich dochody są niewystarczające na utrzymanie rodziny.

Rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi stanowią nieznaczną część klientów pomocy społecznej. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu dzieci łączy się z innymi dysfunkcjami takimi, jak: uzależnienia, przemoc, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych. Dysfunkcje te wyrażają się głównie niedojrzałością emocjonalną, problemami we współżyciu z innymi ludźmi, niezaradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego, problemami opiekuńczo-wychowawczymi.

Analiza sytuacji rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym wskazuje, że najczęściej i najchętniej korzystają one z biernych form pomocy (zasiłki finansowe, pomoc rzeczowa). W większości przypadków instrumentalnie traktują instytucje pomocowe oraz ich pracowników, nie współpracują z nimi na rzecz poprawy własnej sytuacji, starają się uzyskać jak najwyższe świadczenia lub odpowiednie zaświadczenia (np. z urzędu pracy, punktu konsultacyjnego). Taka sytuacja nie daje szansy na poprawę sytuacji życiowej rodziny i usamodzielnienie, a z reguły prowadzi do uzależnienia się od pomocy, powoduje bierność i postawy roszczeniowe, sprzyja utrwalaniu problemów i przekazywaniu ich kolejnym pokoleniom. W większości, rodziny te mają potencjał do tego, aby realizować podstawowe funkcje opiekuńcze i wychowawcze wobec dzieci przy wszechstronnej pomocy (pedagogiczna, psychologiczna, terapeutyczne, prawna, socjalna).

U wielu rodzin objętych pracą socjalną, a często też nadzorem kuratora występują liczne problemy w opiece nad dziećmi: zaniedbywanie nauki lub nie realizowanie obowiązku szkolnego, zagrożenie demoralizacją, niska samoocena, różnego rodzaju uzależnienia zarówno rodziców, jak i dzieci. Brak odpowiedniego, specjalistycznego wsparcia dla tych rodzin powoduje potencjalne zagrożenie związane z koniecznością umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

W gminie Zabłudów w rodzinach zastępczych przebywa 4 dzieci, a w placówkach opieki całodobowej 2, za które gmina ponosi częściowa odpłatność.

Współczesna rodzina boryka się z wieloma problemami, zagrożona jest licznymi czynnikami patologicznymi, które wpływają na nią destruktywnie, a tym samym czynią rodzinę dysfunkcyjną. Z uwagi na doniosłą rolę rodziny w wychowaniu przyszłego pokolenia oraz zagrożenie wieloma problemami to właśnie rodzina powinna być szczególnie wspierana w wypełnianiu swoich funkcji.

ZAŁOŻENIA, ADRESACI PROGRAMU I OCZEKIWANE REZULTATY

Program Wspierania Rodziny w Gminie Zabłudów, dalej zwany Programem, jest dokumentem przewidzianym do realizacji na lata 2024 – 2026. Jego kluczowym celem jest stworzenie spójnego systemu środowiskowej pracy opiekuńczo – wychowawczej, dzięki któremu zwiększą się szanse życiowe dzieci z zaniedbanych środowisk bez konieczności zrywania więzi z rodziną.

Nadrzędnym celem niniejszego Programu jest to, aby dziecko miało prawo rozwijać się w rodzinie naturalnej. Zawiera on propozycje skorelowanych działań, zarówno profilaktycznych, reintegracyjnych i interwencyjnych jak i pomocy materialnej w zależności od zdiagnozowanych potrzeb i możliwości rodziny.

Proponowane działania mają za zadanie wesprzeć rodzinę z „grupy ryzyka”, w pełnieniu jej podstawowych funkcji, w myśl zasady, że w pierwszej kolejności wykorzystywane powinny być zasoby własne rodziny i winne ona otrzymać wsparcie już na etapie, kiedy problemy zaczynają się pojawiać.

Drugim celem Programu jest powrót dziecka z pieczy zastępczej do rodziny naturalnej.

Podstawowym zadaniem do realizowania tego celu jest inicjowanie działań niezbędnych do uregulowania sytuacji życiowej rodziny i umożliwienie powrotu dziecka. Rodziny, których dzieci opuszczają zastępcze formy opieki wymagają długoterminowego, systematycznego i specjalistycznego wsparcia w pełnieniu ról rodzicielskich. Realizacja założeń przyjętych w Programie pozwoli udzielić rodzinie szybkiej i skutecznej pomocy, aby dziecko mogło do niej powrócić na stałe.

Adresatami programu są rodziny wychowujące dzieci i przeżywające różnego rodzaju trudności, których same nie mogą pokonać, a także rodziny z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej i wyrażają one chęć współpracy na rzecz odzyskania opieki nad dzieckiem i powrotu do domu rodzinnego.

W szczególności Program jest skierowany do:

- rodzin bezradnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i niezaradnych życiowo – rodziny, w których rodzice nie radzą sobie z wychowaniem dzieci, nie potrafią zrozumieć potrzeb dziecka, mają błędne przekonanie dotyczące opieki nad nim, nie spełniają naturalnych funkcji rodzicielskich,

- rodzin żyjących w niedostatku materialnym, w tym bezrobotnych – rodziny borykające się z problemem braku dostatecznych środków finansowych na zaspokojenie potrzeb rodziny, który wynika z braku motywacji do podjęcia zatrudnienia, niskiego poziomu wykształcenia bądź nieadekwatnego do aktualnych wymogów rynku pracy, wielodzietności, a także „wycuczonej” bezradności życiowej,

- rodzin dotkniętych uzależnieniami, przemocą – rodziny, w których jedno z rodziców lub oboje nadużywają alkoholu lub w których dochodzi do przemocy. W takich rodzinach dziecko żyje w poczuciu ciągłego strachu i zagrożenia, pozbawione jest miłości i bezpieczeństwa. Przemoc często występuje łącznie z problemem alkoholizmu i oba te zjawiska mogą być zarówno skutkiem jak i przyczyną dysfunkcji rodziny,

- rodzin z dziećmi zagrożonymi niedostosowaniem społecznym – rodziny, w których niedostosowanymi społecznie są dzieci czy młodzież, które pod wpływem różnych czynników i sytuacji mają duże trudności w dostosowaniu się do życia, współdziałania w grupie społecznej, u których zaburzenia w zachowaniu są tak głębokie, że utrudniają a czasem nawet uniemożliwiają przestrzeganie ogólnie przyjętych norm współżycia z innymi ludźmi, grupami rówieśniczymi, rodziną.

Przyczynami niedostosowania społecznego mogą być różnego rodzaju czynniki, na które nie mamy większego wpływu tj. różnego rodzaju defekty w tym zakresie, a także te którym możemy zapobiec lub minimalizować tj. środowiskowe błędy i zaniedbania wychowawcze.

Najważniejszymi spodziewanymi rezultatami realizowanego w latach 2024-2026 Programu wspierania rodziny są:

- 1) poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej i przywrócenie im zdolności do prawidłowego wypełniania obowiązków rodzicielskich,
- 2) podjęcie działań w zakresie powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej,
- 3) ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego rodzin z różnego rodzaju dysfunkcjami,
- 4) podniesienie świadomości społeczeństwa o dostępnych formach wsparcia rodzin przeżywających trudności lub nimi zagrożonych,
- 5) rozwijanie współpracy różnorodnych podmiotów na rzecz wspierania rodziny.

Przy realizacji programu wspierania rodziny w Gminie Zabłudów współpracują następujące podmioty:

-Komisariat Policji w Zabłudowie,

-pedagogzy z Gimnazjum i ZSzP w Zabłudowie oraz Szkoły Podstawowej w Rafałówce, Dobrzyniówce i Białostoczku,

-przedstawiciele parafii rzymskokatolickiej pw. św. Piotra i Pawła i parafii prawosławnej pw. ZNMP w Zabłudowie,

-przedstawiciele NZOZ św. Łukasza KERIT Sp. Z o.o. i NZOZ Przychodni Rodzinnej w Zabłudowie,

-Stowarzyszenie PANORAMA,

-Miejski Ośrodek Animacji i Kultury w Zabłudowie,

-Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej,

-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

-Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zabłudowie we współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Sądem Rejonowym w Białymstoku oraz Powiatowym Urzędem Pracy w Białymstoku oraz kluby i stowarzyszenia działające na terenie gminy Zabłudów.

-Mobilny Punkt Wsparcia działający w ramach pomocy osobom doznającym przemocy.

Cel główny:

Wspieranie rodziny w wypełnianiu jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej

Cele szczegółowe:

1. **Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących .**

2. **Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży.**

3. **Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny.**

4. **Praca z rodzicami dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.**

Lp.	Zadanie	Sposób realizacji	Realizator	Termin
I. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących .				
1.	Organizacja specjalistycznego wsparcia psychologicznego i terapeutycznego	- zatrudnienie asystenta rodziny w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Zabłudowie - kontynuacja funkcjonowania Mobilnego Punktu Wsparcia - umożliwienie rodzinom korzystania z usług psychologa, terapeuty prawnika mediatora wspierającego rodziny zagrożone kryzysem, - umożliwienie rodzinom korzystania z usług konsultanta do spraw rozwiązywania problemów alkoholowych , psychiatry	MOPS w Zabłudowie MOPS, UM Zabłudów Szkoły, MOPS. Stow Panorama Punk Pomocy prawnej Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Na bieżąco
2.	Systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, asystenta rodziny, pedagogów szkolnych	- wizyty w środowisku zagrożonym kryzysem - spotkania panelowe specjalistów z zakresu wspierania rodziny - współpraca i wymiana informacji	MOPS w Zabłudowie Szkoły, MOPS. Stow Panorama Punk Pomocy prawnej GKRPA , ZI	Według potrzeb jednak nie rzadziej niż 1x3 m-ce

	oraz przedstawiciele innych zawodów kontaktujących się z rodziną, zebranie, w zależności od potrzeb, od właściwych instytucji informacji umożliwiających zidentyfikowanie problemów rodziny		Sąd Zespół służby kuratorskiej	
3.	Opracowanie diagnozy	- opisanie sytuacji rodziny, - określenie mocnych i słabych stron rodziny, aktualnego stopnia możliwości zaangażowania rodziny w poprawę swojej sytuacji (R: Ośrodek Pomocy Społecznej oraz osoby i instytucje mające kontakt z rodziną),	MOPS ,Szkoly - poradnie specjalistyczne - stowarzyszenia - Sąd	Na bieżąco
4.	Edukacja rodziców	- prowadzenie działalności profilaktycznej i edukacyjnej - szkoła dla rodziców, madry rodzic, obawy i zagrożenia z zakresu uzależnień	placówki oświatowe, Ośrodek Pomocy Społecznej, GKRPA stow. Panorama ZI	Na bieżąco
5.	Wspieranie i zapewnienie pomocy rodzinie doznającej przemocy domowej	- realizacja procedur NK - powołanie grup diagnostycznych - udział w warsztatach dla sprawców przemocy - wsparcie terapeutyczne i pomoc prawna	Ośrodek Pomocy Społecznej, MPW Zespół Interdyscyplinarny, Komisariat Policji Kurator zawodowy Punk pomocy prawnej	wg potrzeb
II Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży				
1.	Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży	- umożliwienie dzieciom z rodzin problemowych uczestnictwa w zajęciach pozalekcyjnych	- placówki oświatowe, MOPS Stowarzyszenie Panorama	Na bieżąco
2.	Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży przez sport, rekreację i kulturę	- rozwijanie zainteresowań - tworzenie adekwatnej oferty wydarzeń kulturalnych dostosowanych do potrzeb młodzieży - promowanie prozdrowotnych wartości udziału w zajęciach sportowych	Placówki oświatowe, koła zainteresowań MOAK Kluby sportowe	Wg potrzeb oraz posiadanych środków fin
3.	Organizacja wypoczynku letniego i zimowego ze	Kolonie terapeutyczne Zielone szkoły Obozy sportowe	MOAK, GKRPA, MOPS, UM. placówki oświatowe	Wg potrzeb oraz posiadanych

	szczególnym uwzględnieniem pobytu dzieci z rodzin zagrożonych	Wyjazdy terapeutyczne Wizyty studyjne	Stowarzyszenia Panorama	środków fin
4.	Promocja programów profilaktycznych i psychoedukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży oraz rodziców	- programy dedykowane uczniom Programy dedykowane rodzicom	UM, ZI, MOPS, GKRPA, placówki oświatowe, stowarzyszenie Panorama,	2x w roku
III. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny.				
1.	Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych	- zasiłek okresowy - zasiłek celowy - pomoc finansowa na zakup posiłku - gorący posiłek - refundacja za zakupione leki - artykuły żywnościowe - odzież - lokale socjalne	MOPS UM Stowarzyszenia Koła gospodyń	Wg potrzeb oraz posiadanych środków fin
IV. Praca z rodzicami dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.				
1.	Pomoc rodzinom naturalnym w łagodzeniu lub usuwaniu kryzysu będącego powodem umieszczenia dziecka w zastępczych formach	- wsparcie pedagoga i psychologa - oddziaływania terapeutyczne - Spotkania wspierające w grupie wsparcia Indywidualna praca z rodzicem w kryzysie władzy rodzicielskiej	MOPS placówki oświatowe, MPW, Stowarzyszenie Panorama - poradnia specjalistyczna	Na bieżąco
2.	Budowanie poprawnych relacji między dzieckiem a rodzicami, uświadomienie rodzicom potrzeb dziecka, zwiększenie umiejętności wychowawczych rodziców	- szkoła rodzica - szkolenie modry rodzic - szkolenie komunikacja i relacje w rodzinie - prawa i obowiązki dziecka i rodzica prelekcja	MOPS placówki oświatowe, MPW, Stowarzyszenie Panorama - poradnia specjalistyczna	Wg potrzeb oraz posiadanych środków fin
3.	Przygotowanie i udostępnianie rodzinom informacji o systemie usług, odpowiadających na potrzeby rodziny w różnych fazach jej rozwoju oraz wspierających rodzinę w wypełnianiu jej	- przygotowanie biuletynu informacyjnego - spotkania informujące o usługach w placówkach oświatowych	MOPS placówki oświatowe, MPW, Stowarzyszenie Panorama - poradnia specjalistyczna Policja GKRPA ZI UM	Wg potrzeb oraz posiadanych środków fin

MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w Programie Wspierania Rodziny w Gminie Zabłudów będzie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zabłudowie.

Monitoring będzie polegał na zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych zadań w ramach Programu.

Do oceny zostaną wykorzystane następujące mierniki:

- liczba asystentów i rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny,
- liczba dzieci w rodzinach objętych asystą,
- liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- liczba dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych z pieczy zastępczej,
- liczba rodzin z różnego rodzaju problemami, w tym opiekuńczo-wychowawczymi objętych pracą socjalną, wsparciem z systemu pomocy społecznej,
- liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności edukacyjnej,
- liczba programów i kampanii społecznych, w których brano udział.

Monitoring i ewaluacja Programu umożliwi:

- rozpoznanie ilościowe rodzin wymagających pomocy;
- wyznaczenie kierunków działań z rodziną;
- wskazywanie jednostek współpracujących oraz określenie ich zadań;
- ocenę rezultatów prowadzonej pracy na rzecz rodziny.

Informacje o realizacji Programu przygotowuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zabłudowie przedkładając coroczne sprawozdanie Burmistrzowi Zabłudowa oraz Radzie Miejskiej w Zabłudowie.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań wynikających z Programu Wspierania Rodziny w Gminie Zabłudów na lata 2024 – 2026 będą środki finansowe z budżetu gminy oraz środki pozabudżetowe pozyskane z innych źródeł, jak również środki własne podmiotów uczestniczących w realizacji programu.

Program Wspierania Rodziny w Gminie Zabłudów odwołuje się do podstawowych zasad i wartości związanych z rodziną. Najważniejszą zasadą jest poszanowanie autonomii rodziny. Oznacza to, iż ingerencja instytucji powinna być ograniczona do szczególnie uzasadnionych sytuacji, a uczestnictwo rodzin w proponowanej pomocy powinno być oparte na zasadzie dobrowolności, świadomości i aktywności. Program opiera się na przekonaniu, że dziecko winno wychowywać się w rodzinie, która powinna mieć wszechstronną pomoc. Jednak po wyczerpaniu się wszelkich form pomocy, gdy rodzina stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa i rozwoju dziecka, dziecko może trafić do pieczy zastępczej lub rodziny adopcyjnej.

Program ma charakter otwarty i będzie systematycznie aktualizowany w miarę pojawiających się potrzeb oraz posiadanych możliwości. W lokalnym systemie działań w obszarze rozwiązywania problemów społecznych wszystkie podmioty są ważne i należy brać ich opinię pod uwagę. Tak rozumiana współpraca zapewni pełne i kompleksowe działanie na rzecz wsparcia dziecka i rodziny.